

AU Aarhus/Herning

HD 1. del

ERHVERVSRET

Skriftlig eksamen, 8. januar 2021

SUMMARISK RETTEVEJLEDNING

En rettevejledning er - som navnet siger - en vejledning til lærere og censorer og tjener også til at sikre, at karaktergivningen sker på et ensartet grundlag. En rettevejledning er altså ikke primært en besvarelsesvejledning, til brug for de studerende, men selvfølgelig kan en rettevejledning også være en vejledning for en studerende, som har arbejdet med besvarelsen af en given opgave. Yderligere bemærkes, at der i overskriften til rettevejledningen står, at den er "summarisk".

Studentens eksamensbesvarelse bedømmes ud fra rettevejledningens rammer, men vigtigt er også det helhedsindtryk besvarelsen giver såvel i henseende til den stillede opgave som i henseende til den kvalifikationsbeskrivelse Universitetet har opstillet for faget Erhvervsret - se nedenfor.

Kvalifikationsbeskrivelse til faget Erhvervsret

VIDEN:

- Viden om den juridiske metode og de juridiske retskilder og principper nødvendig for at analysere konkrete problemstillinger
- Identifikation og analyse af juridiske problemstillinger
- Bedømmelse af fakta i en konkret problemstilling, og om hvorvidt disse er relevante eller irrelevante for en juridisk problemstilling

FÆRDIGHEDER:

- At anvende juridisk metode og juridiske argumentationsteknikker i forbindelse med de givne problemstillinger

- At formulere sig skriftligt klart og juridisk relevant med henvisning til de korrekte retskilder

KOMPETENCER

- At formidle juridiske problemstillinger og løsningsmodeller klart og overbevisende under anvendelse af de korrekte fagtermer og begreber
- At forudsige den korrekte juridiske løsning på en problemstilling/case, som den må kunne forventes at blive, såfremt problemstillingen skulle afgøres af en domstol eller lignende juridisk kompetent afgørelsesmyndighed

Opgave 1

1.1. Du bedes udfærdige et notat, som beskriver den juridiske situation for Ib Ibsen og Peder Pedersen. (Det falske maleri).

Der er tale om et forbrugerkøb, § 4a, et specieskøb og formentlig et afhentningskøb, § 9.

Det må fastslås, at maleriet er falsk. Der er altså tale om en væsentlig mangel jf. §§ 75a og 76. Køber ønsker at hæve handlen, hvilket også er den eneste adækvate misligholdelsesbeføjelse, idet dekort, erstatning, reparation eller omlevering af gode grunde ikke kan komme på tale, § 78.

Maleriet er købt 3. august 2018 og køber får mistanke om manglen den 1. august 2020 og får endelig vished om manglen den 24. september. Reklamationsfristen på 2 måneder jf. § 81 er således opfyldt, men 24 måneders fristen jf. § 83 er ikke overholdt. Sælger har dog - i et forbrugerkøb - afgivet garanti for maleriets ægthed, hvorfor køber har reklameret korrekt, og malerihandlen kan hæves, fordi § 83 suspenderer 2 års-fristen ved sælgers afgivelse af garanti - indeståelse, se især lærebog side 266.

1.2. Du bedes udfærdige et notat, som beskriver den juridiske situation for Ib Ibsen og bilforhandleren. NB! Der ønskes IKKE en forsikringsretlig redegørelse. (Den ødelagte Renault Captur).

Der er tale om et forbrugerkøb, § 4a, et specieskøb og et afhentningskøb, § 9.

Køber er i fordringshavernora, §§ 33-37, idet bilen ikke afhentes i rette tid. Fordringshavernora indtræder, uanset om køber kan gøre for det, eller det er en hændelig begivenhed, som er årsag til moraens indtræden. Her er det en ulykkelig hændelig begivenhed.

Den nyindkøbte bil ødelægges af en udefrakommende hændelig begivenhed, hvorfor det centrale spørgsmål i denne opgave er, hvem der skal bære risikoen for den ødelagte salgsgenstand - sælger eller køber.

Risiko-bestemmelsen i § 37 gælder i alle former for køb, også forbrugerkøb (i modsætning til § 17, stk. 2). Efter fordringshavernoraens indtræden går risikoen over på køber, hvis der er tale om et specieskøb, bindende individualiseret genus eller udskilt genus. I denne opgave er der tale om species, hvilket indebærer, at det er køberen, som bærer risikoen og må betale for en totalskadet bil.

1.3. Du bedes udfærdige et notat, som beskriver den juridiske situation for Ida Ibsen og antikvitethandleren. (De ødelagte ”kinesiske taburetter”).

Der er (igen) tale om et forbrugerkøb, § 4a, et specieskøb og et afhentningskøb, § 9.

Køber gør sig skyldig i fordringshavermora, §§ 33-37, idet hun glemmer at afhente det købte på rette tid. Det vil sige, at risikoen for hændelige ødelæggelser m.v. efter kl. 18.00 den 18. november ved species går over på køber.

Problemet i denne opgave er blot, at taburettens ødelæggelse ikke er hændelig, men skyldes sælgers folks culpa (D.L. 3.-19.-2.) - de fumler med taburetterne. Vi har altså ikke et hændeligheds/risiko-problem i opgaven, men et køberetligt ansvarsproblem.

Taburetten lider af en væsentlig mangel, §§ 75a og 76. Køber ønsker kun at hæve. Reklamationsfristen i § 81 er overholdt. Ligeledes § 83.

Køber ønsker, som skrevet, at hæve handlen, hvilket også er den eneste adækvate misligholdelsesbeføjelse, idet dekort, erstatning, reparation eller omlevering af gode grunde ikke kan komme på tale, § 78.

Da manglen er væsentlig, kan Ida Ibsen hæve handlen og få sine penge tilbage.

Opgave 2

2.1. Søren Sørensen beder dig udarbejde et notat, som fortæller, hvorledes forsikringsselskabet, enken, Søren Sørensen og Brian Sørensen er stillet med hensyn til ansvarsforsikringen. Der ønskes IKKE en redegørelse vedrørende en eventuel kaskoforsikring/tingsforsikring. (Den voldsomme bilulykke)

Der er tale om erstatning uden for kontrakt. Erstatningsbetingelserne tab, ansvarsgrundlag, kausalitet, adækvans, egen skyld og objektive ansvarsfrihedsgrunde bør nævnes.

Især ansvarsgrundlaget bør behandles nøje. Lærebogen gennemgår grundigt færdselslovens ansvarsregler på side 192. Det fremgår af § 101, stk. 1 sammenholdt med § 104, stk. 1, at ansvarsgrundlaget for ejer og bruger er et objektivt ansvar for færdselsuheld, som i den foreliggende sag. Ansvaret for en fører er et culpaansvar, § 104, stk. 2. Der skal være tegnet lovpligtig ansvarsforsikring for køretøjet, hvilket også er tilfældet i denne opgave.

Brian Sørensen er bruger af bilen, idet han benytter den i egen interesse og ikke fx i faderens interesse, så Brians ansvar er objektivt, og ansvarsforsikringsselskabet SOLID A/S hæfter umiddelbart over for enken, jf. § 108, stk. 1, således at hendes tab dækkes af forsikringsselskabet.

Den gode besvarelse diskuterer herefter forsikringsselskabets mulighed for at foretage regres mod Brian Sørensen. Er der kørt groft hensynsløst?

2.2. Bente Sørensen beder dig - den 10. februar 2020 - udarbejde et notat, som fortæller hende, hvorledes hun juridisk og økonomisk får den bedste løsning på konflikten. Skal hun fx bruge Købeloven eller Aftaleloven til konflikten løsning? (Den svigagtige sælger af morskabsautomater)

Denne delopgave er centreret om spørgsmålet, hvorvidt en køber kan forlange en erstatning i form af positiv opfyldelsesinteresse (inkl. fortjeneste) eller må nøjes med negativ kontraktsinteresse (tabet). Dette skisma omtales udførligt i lærebogen på side 144 og 145. Hvis man påberåber sig ugyldighed, kan man kun forlange negativ kontraktsinteresse. Hvis man påberåber sig køberetlig misligholdelse (§§ 42/43) herunder svig, kan man frit vælge mellem positiv opfyldelsesinteresse og negativ kontraktsinteresse.

Der er tale om et handelskøb, § 4, genuskøb (formentlig) § 3, og udbringelseskøb § 11.

Der er ingen tvivl om, at sælgeren (LM) har begået svig over for køberen (LG). Køberen ønsker at komme ud af handlen (hæve) og tillige få erstatning.

Hvis den besværgede køber påberåber sig ugyldighed efter Aftalelovens § 30 (svig), kan hun ved returnering af maskinerne derudover få en erstatning i form af negativ kontraktsinteresse, som kan opgøres således i henhold til opgavens oplysninger:

Retur fra sælger til køber - købesum	kr. 200.000,00
Erstatning (negativ kontraktsinteresse)	kr. 1.000,00 (fragt)
I alt	kr. 201.000,00

Hvis køber derimod påberåber sig køberetlig misligholdelse, Kbl. § 43, kan den positive opfyldelsesinteresse opgøres således i henhold til opgavens oplysninger:

Retur fra sælger til køber - købesum	kr. 200.000,00
Mistet fortjeneste for året 2019	kr. 100.000,00
Fratrukket indtægt	kr. 20.000,00
I alt	kr. 280.000,00

Efter dette regnestykke er der næppe tvivl om, at Bente Sørensen bør benytte Købelovens misligholdelsesregler og hæve handlen på grund af væsentlig mangel og herudover forlange positiv opfyldelsesinteresse.

Opgave 3

3.1. Du bedes udfærdige et notat, som beskriver den juridiske situation for Vilhelm Skøtt, Jørgen Jørgensen og Alf Andersen. (Forevisningsfuldmagten)

Der er tale om en fuldmagtsopgave. Den fuldmagt, Alf Andersen er udstyret med, er en forevisningsfuldmagt jf. Aft. § 16. ” En skriftlig fuldmagt, som er overgivet fuldmægtigen, og som må anses bestemt til at være i hans besiddelse og at forevises for tredjemand.” Der er således ikke tale om en § 18 fuldmagt (uden særlig tilværelse), men derimod en fuldmagt med særlig tilværelse, lærebogen side 167.

Fuldmagten er fortsat med særlig tilværelse, selv om fuldmagten ikke forevises, da dette ikke kræves efter ordlyden i § 16.

Der er sikkert også mange studerende, som løser opgaven ud fra, at der er tale om en stillingsfuldmagt, § 10, stk. 2. Det vil også være i orden. Der er således i begge tilfælde tale om en fuldmagt med særlig tilværelse.

Alf Andersen gør sig skyld i en bemyndigelsesoverskridelse, idet han giver rabat trods forbud herimod. Spørgsmålet er herefter, om tredjemand - Jørgen Jørgensen - er i god eller ond tro vedrørende rabattens størrelse. En rabat på 10% vil næppe kunne bringe kontrahenten i ond tro, også når henses til ordrens størrelse. § 11, stk. 1 fastslår derfor, at fuldmagtsgiver (Vilhelm Skøtt) er bundet af fuldmægtigens aftale med tredjemand.

Fuldmagtsgiver kan rejse erstatningskrav mod fuldmægtigen, som er ansvarlig efter en culpa regel, men skal bedømmes efter reglerne i EAL § 23, lærebog side 171. Fuldmægtig skal ikke betale erstatning.

3.2. Du bedes udfærdige et notat, som beskriver den juridiske situation for Vilhelm Skøtt, Bjarne Bahnsen, Esben Eriksen, "LIDENBO" og Knud Simonsen. (Blandingsbatterier og varmepumper)

Først salget af blandingsbatterier: Der er tale om fuldmagt med særlig tilværelse. Esben Eriksen har en stillingsfuldmagt, § 10, stk. 2. Han har solgt blandingsbatterierne 13% under prisen ved en fejl.

Nogle studenter vil sikkert løse opgaven ud fra Aftl. § 32, stk.1 og fastslå, at tredjemand er i god tro og fuldmagtsgiver er bundet.

Andre vil måske tale om en bemyndigelsesoverskridelse. En rabat på 13% vil næppe kunne bringe kontrahenten Bjarne Bahnsen i ond tro. § 11, stk. 1 fastslår derfor, at fuldmagtsgiver (Vilhelm Skøtt) er bundet af fuldmægtigens aftale med tredjemand. Der indtræder eksstinktion fra aftalens indgåelse, selv om blandingsbatterierne hverken er hos fuldmægtigen eller hos tredjemand, lærebog side 286.

Fuldmagtsgiver kan rejse erstatningskrav mod fuldmægtigen, som er ansvarlig efter en culpa regel, men skal bedømmes efter reglerne i EAL § 23, lærebog side 171. Fuldmægtig skal ikke betale erstatning.

Herefter salget af 20 varmepumper. Her er der tale om kommission, § 4. Kommittent er Vilhelm Skøtt, kommissionær er Knud Simonsen og tredjemand er "LIDENBO". Kommissionæren har solgt varmepumperne 12% under prisen ved en fejl. Der er således tale om en bemyndigelsesoverskridelse, § 54. En rabat på 12% vil næppe kunne bringe kontrahenten "LIDENBO" i ond tro. § 54 fastslår derfor, at kommittenten (Vilhelm Skøtt) er bundet af kommissionærens aftale med tredjemand, hvis tredjemand er i god tro, men til eksstinktion fra aftalens indgåelse kræves yderligere, at godset var i kommissionærens besiddelse, hvilket ikke er opfyldt, idet varmepumperne fortsat befinder sig hos kommittenten, lærebog side 286.